

Datum: 08.07.2026

Medij: Insajder TV

Emisija: Marker/Insajder TV

Autori: Redakcija

Teme: Evropska komisija

	Početak	Trajanje
Emisija	08.07.2026 18:00:00	60:00
Prilog	08.07.2026 18:21:00	9:59

Naslov: Gost-Nemanja Todorović Štiplija, urednik portala European Western Balkans

9713

Evropski parlament; Klaster 3; Spoljna bezbednost Srbije

Zbura. A i u nastavku govorim o rezoluciji Evropskog parlamenta i preporukama Komisije, i odlukama zemalja članica u vezi sa klasterom 3, o tome opširnije sa glavnim i odgovornim urednikom portala European Western Balkans, Nemanjom Todorovićem Štiplijom.

Dobar dan. Dobar dan. Čuli smo i deo poruka.

Dakle, još jedna rezolucija Evropskog parlamenta koja je usvojena velikim brojem glasova, i pored nešto drugačijih tonova iz pojedinih grupacija, gospodin Stefanović bi rekao ekstremističkih, vidi se da je ovo većinski stav evropskih poslanika. Dakle, koliko je sada postala praksa da je svaka rezolucija oštrija od one prethodne? Tačno je da od izbora 2023.

godine na ovu stranu svaka naredna rezolucija Evropskog parlamenta postaje sve oštrija.

Mi smo imali slučaj tri vanredne rezolucije Evropskog parlamenta koje su bile o Srbiji, što nemamo kod drugih kandidata i drugih država. Ono što je i Borko pomenuo odnosi se na to kako vlast gleda na te rezolucije i kako oni reaguju na njih. Mislim, meni je ono kako su mediji prenosili celu ovu debatu, u stvari kako nisu prenosili, način na koji su oni rezoluciju isključivo označavali kao Piculin dokument, Piculinu rezoluciju, i na kraju koje su evropske poslanike pozivali da komentarišu rezoluciju iz baš ovih ekstremističkih, odnosno krajnje desnih poslaničkih grupa koje smo i juče mogli da čujemo u debati. Kada se analizira sam sadržaj rezolucije, vidi se da se detaljno prati stanje u zemlji, sve je taksativno navedeno. Ukoliko je takvo viđenje i jasno opisano u rezoluciji, koji je mehanizam da se vlast na neki način primora da to stanje promeni?

Dakle, da to samo nije primljeno k znanju. Na primer, iz dokumenta u dokument traži se odgovornost za pogibiju ljudi posle pada nastrešnice u Novom Sadu, i da se odgovorni napokon privedu pravdi. Da. Rezolucije Evropskog parlamenta su neobavezujuće, ali one se upućuju Evropskom savetu, Evropskoj komisiji, državama članicama, i naravno državi kandidatu na koju se odnose. Mi dugo već imamo situaciju gde se vlasti u Srbiji uopšte ne obaziru na ono što piše u rezoluciji, i ponavljaju tu rečenicu da rezolucija nije obavezujuća.

Međutim, svaki put u izveštaju Evropske komisije, koji očekujemo u oktobru, novembru, kao i svake godine, postoje one stvari koje se nekako preliju. A naravno, to se prvenstveno prelijeva u države članice, jer poslanici Evropskog parlamenta izabrani su od građana država članica, iz istih onih partija koje su možda u vlasti i opoziciji u državama članicama. Tako da je, u stvari, to prelijevanje možda i najkorisnije u ovom smislu, i njima najviše koristi ova rezolucija. I kao što ste videli, a govorićemo, verujem, i o ovim državama koje su blokirale proces, sad tu imamo 8, ili možda čak i 11 država koje su ovaj put bile protiv otvaranja klastera, što znači da od onog perioda iz početka 2025.

godine, kad je tu bilo samo... Da, govorićemo svakako, ali evo, usklađivanje sa spoljnom bezbednosnom politikom je jedna od najvećih tačaka spoticanja, i to je istaknuto. U samoj rezoluciji se izražava žaljenje zbog produbljivanja odnosa sa Rusijom, izražavanje zabrinutosti zbog ruskih i kineskih investicija, poziva na potpunu usklađenost, i tako dalje. A istovremeno, ministar Boris Bratina odlazi na sahranu u Iran. Da li je to na neki način prst u oko Evropskoj uniji u ovom trenutku i pokazatelj da je balansiranje ipak ispred usklađivanja sa onim što institucije Evropske unije traže od Srbije sve ovo vreme? Tako je, tako je. Dakle, Srbija nije uradila nijedan korak koji se tiče usaglašavanja sa spoljnom bezbednosnom politikom, bar na onaj način na koji Evropska komisija to očekuje. Prvenstveno očekuje usklađivanje sa deklaracijama visokog predsebnika koje se odnose na Rusiju, onda posredno na Belorusiju, i čak i na Kinu.

Srbija nije se uskladila sa skoro nijednom deklaracijom tog tipa. I dalje, Evropska komisija, znači i od, kažem, tog nekog januara 2025, očekuje to od Srbije. Kao što se sećate, u Tiftu nemački kancelar to vrlo eksplicitno pomenuo. Međutim, tu se ništa nije desilo. Ne tako davno.

Ne tako davno, da. Evropska komisija u ovom dokumentu, koji ona sad šalje Evropskom savetu i pokušava da opravda zbog čega poziva na otvaranje klastera 3, Evropska komisija nekom akrobacijom pokušava da nam objasni da je dovoljno to što Srbija sarađuje sa Ukrajinom. A primetili ste da saradnja Srbije i Ukrajine u poslednjih nekoliko meseci je vrlo važna tema srpskih vlasti. Ja verujem da je to važno, to nije uopšte sporno, ali sve ono što se očekuje, i šta neke države članice, znači one baltičke, očekuju od Srbije, bar jedan pozitivan korak ka usaglašavanju sa spoljnom bezbednosnom politikom, on izostaje.

Dobro, i pored toga, kao što ste rekli, sama komisija daje ipak tu preporuku za otvaranje.

Koji je, po vama, razlog zašto Evropska komisija sada povlači takav potez?

Da li to jeste, kao što smo i čuli u našem prilogu, u pitanju želja da Srbija ne nastavi da kaska za onima

Datum: 08.07.2026

Medij: Insajder TV

Emisija: Marker/Insajder TV

Autori: Redakcija

Teme: Evropska komisija

	Početak	Trajanje
Emisija	08.07.2026 18:00:00	60:00
Prilog	08.07.2026 18:21:00	9:59

Naslov: Gost-Nemanja Todorović Štiplija, urednik portala European Western Balkans

koji su ispred nje u regionu, i da joj se da neka evropska perspektiva? Uključivanjem zemalja istočnog partnerstva, dakle Ukrajine i Moldavije, u ceo proces, proces se zaista promenio.

Došlo je do toga da prosto klasteri se otvaraju bez nekih preduslova za otvaranje, koje su možda Srbija i Crna Gora nekada davno imale. I klasteri Albanije su otvoreni bez preduslova, što znači da, mislim, ako je klaster tehnički spreman za otvaranje, što klaster 3 jeste već duže vreme, Evropska komisija očekuje od Evropskog saveta da taj klaster otvori. Međutim, na državama članicama, na članicama saveta, da odluče da li to hoće ili neće. Oni to moraju da...

Jasno, to nije samo tehničko pitanje. Tako je. Međutim, Evropska komisija, kažem, ceo problem je u tome što je Evropska komisija sada uradila jedan korak dalje, i Evropskom savetu dala i svoje mišljenje o četiri oblasti u kojima Srbija ima probleme, a to su, jelte, izbori, pravosuđe, mediji, misli se na REM, i na usaglašavanje sa spoljnom bezbednosnom politikom. I Evropska komisija u tom tekstu koji je uputila savetu, kažem, nekom akrobacijom pokušava da nađe neke elemente koji su tu...

Dobre strane. Dobre strane svega toga. Ono što se, mislim, ekspertskoj zajednici i meni uopšte nije dopalo, je, kažem, taj oko spoljne bezbednosne politike, gde je očigledno da Srbija ne želi, ne pada joj na pamet da se usaglasi ni sa čim, a Evropska komisija opet tu kaže da, eto, ima tu nečega pozitivnog. Još gore je ovo sa REM-om, gde meni deluje iz onog teksta da Evropska komisija misli da je taj proces završen, priveden kraju, da je to, evo, samo što nije taj REM, a mi dobro ovde na terenu znamo da od toga nema ništa. Da.

Pomenuli ste 8, odnosno moguće 11 zemalja koje zaista ne goduju, odnosno nisu na strani toga što Evropska komisija poručuje. Među tim zemljama nema Francuske i Nemačke.

Kako vi to tumačite? Francuska i Italija su bile zemlje koje su od početka bile za otvaranje klastera skoro svim državama kandidatima. I Francuska i Italija su čak i poslale jedno pismo u prethodnom periodu, ja mislim početkom godine, gde pozivaju na to.

Nemačka je bila zemlja koja se dvoumila oko toga, ali posle Tifta i obećanja predsednika republike daće biti promena u tih četiri oblasti koje sam već pomenuo, očigledno je i Nemačka promenila stav.

Ali države koje, s jedne strane, mislim, imate tri grupe ovde država, znači one kojima je važna spoljna politika, baltičke zemlje, imate ove kojima je važna vladavina prava, to su tradicionalno...

Skandinavske zemlje. Skandinavske zemlje i Holandija, Belgija.

I naravno naši susedi sa kojima imamo neke druge bilateralne sporove, mislim na Hrvatsku i Bugarsku.

I Bugarsku. Da. Kolike su šanse da neke od tih zemalja na kraju revidiraju svoje stavove i da klaster 3 ipak bude otvoren?

Ili treba da čitamo da je ova... Da, znači, sledeće sedmice postoje još dva neka sastanka na kojima može stav da se promeni. Savet za spoljne poslove, ja mislim, zaseda u ponedeljak.

Još jedan, ovo radno telo Evropskog saveta će zasedati u utorak ili sredu. Tako da može da se desi.

Međutim, ja u tehničkom smislu, prvo, ne mislim daće baltičke zemlje da promene stav.

Iskreno da vam kažem, ne mislim daće Holandija da promeni stav oko toga. Druge zemlje možda da i ne, ali ne.

Mislim, nema šanse. A za koga bi bio dobar signal otvaranja klastera 3 u ovom trenutku?

Za građane ili za vlast? Isto pitanje koje sam postavio gospodinu Stefanoviću.

U kojoj meri bi vlast mogla da se osloni i koristi sada te argumente da je Srbija zaista napredovala i da popravlja svoju poziciju na evropskom putu? Logika Evropske komisije je nešto drugo. Logika Evropske komisije je da Srbija, kao najveća zemlja regiona, kao zemlja koja veoma utiče na druge zemlje, probleme ima i u drugim zemljama, u Severnoj Makedoniji, Bosni i Hercegovini, na kraju krajeva i na Kosovu. Da je logika Evropske komisije da Srbija treba da učestvuje u ovom procesu, da uhvati ovaj momentum u kome su Crna Gora, Moldavija, Albanija, i da time utiče na to da se prikaže da je proces živ. Mislim, Evropskoj komisiji je to od velike važnosti iz geopolitičkih razloga, logično. I to je logika Evropske komisije zbog čega sve vreme gura, jelte, otvaranje klastera sa Srbijom i pokazivanje toga da ona i veruje da ako se otvori taj klaster sa Srbijom i to sve prođe kako treba, daće Srbija nastaviti reforme i daće nastaviti u otvaranje i narednog klastera. Da. I ostaje da vidimo sada na narednim sastancima koće ostati pri svom stavu ako neće od ovih zemalja, a i ondaćemo nastaviti razgovore.

Hvala vam. Najlepše vam hvala na gostovanju. Gost Markera bio je glavni i odgovorni urednik portala European Western Balkans, Nemanja Todorović. Štiplija.

